Ankenævnet for Forsikring

Den 3. juni 2015 blev i sag nr. 87504:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har førerulykkesforsikring hos Topdanmark Forsikring A/S. Han klager ved sin advokat over størrelsen af den ménerstatning, som selskabet har udbetalt for et anmeldt ulykkestilfælde, hvor han beskadigede sit højre knæ den 23/3 2010.

Selskabet har udbetalt en ménerstatning svarende til en méngrad på 8 %. Selskabet har afvist at udbetale yderligere i erstatning med henvisning til, at det ikke findes dokumenteret, at klagerens helbredsmæssige følger efter ulykken er blevet væsentligt forværret i forhold til dem, der blev lagt til grund ved sagens afslutning.

Arbejdsskadestyrelsen har i udtalelse af 23/2 2012 fastsat méngraden i anledning af ulykken til 5 %, idet der er sket fradrag for forudbestående lidelse. I styrelsens udtalelse hedder det bl.a.:

> ”
> **Sagsfremstilling**
> Det fremgår af sagens akter, at [klageren] den 23. marts 2010 væltede på sin knallert og slog højre knæ.
>
> Han blev undersøgt på skadestuen samme dag, hvor der fandtes hævelse og blev anlagt en hængslet bandage. Den 25. marts 2010 blev han undersøgt på … Sygehus, hvor der fandtes tegn på korsbåndsskade.
>
> Ved MR-skanning i juni 2010 fandtes total overrivning af forreste korsbånd og skade på indvendige sideledbånd. Korsbåndet blev rekonstrueret ved operation i november 2010. Under operationen fandtes bruskskade på lårbensknoen og bruskforandringer mellem knæskallen og lårbensknoen.

Vedrørende [klagerens] forud bestående og konkurrerende gener fremgår det, at han på tidspunktet for ulykken havde begyndende slidgigt i højre knæ. I 2001 blev han opereret i højre knæ og i 2002 blev han undersøgt på en sportsklinik, hvor det blev konkluderet, at generne skyldes slidgigt.

Han havde også bestående gener fra venstre knæ, hvor der også er fundet slidgigt, med symptomer i form af periodevise smerter på indersiden af knæleddet. I marts 2010 fik han indsat et kunstigt knæled på venstre side. Endvidere har han slidgigt i ryggen, hoften, anklen og højre storetå.

Begrundelse for méngrad

Vi har lagt vægt på sagens lægelige oplysninger, herunder især:

- ortopædkirurgisk speciallægeerklæring fra … af 23. juni 2011,
- arbejdsmedicinsk speciallægeerklæring fra … af 9. september 2009,
- skadejournal fra … Hospital,
- journalkopi fra … Privathospitaler, og
- kontinuation fra … Hospital.

Det fremgår heraf, at [klageren] har højresidige knagener med symptomer i form af periodevise smerter og instabilitetsgener på skråninger.

Objektivt er der fundet let nedsat bøjeevne og let hævelse svarende til højre knæ.
Vi har fastsat ménet for de nuværende højresidige knægener efter et skøn med udgangspunkt i vores vejledende méntabel. Generne fremgår ikke direkte af tabellen, men kan sammenlignes med følgende punkter.

> Efter tabellens punkt D.2.7.4 vurderes læsion af brusk i knæleddet med smerter, let muskelsvind og eventuelt bevægeindskrænkning, til 5 procent.
>
> Efter tabellens punkt D.2.7.10 vurderes læsion af korsbånd, med generende skuffeløshed og beskedne objektive fund, til 5 procent.
>
> Efter tabellens punkt D.2.7.11 vurderes læsion af korsbånd, med moderat skuffeløshed og let muskelsvind og/eller let bevægeindskrænkning, til 8 procent.

Vi har herefter fastsat det samlede men for de nuværende højresidige knægener til skønsmæssigt 8-10 procent i sammenligning med de ovennævnte punkter. Vi har herved lagt vægt på, at der er beskrevet bruskforandringer som kan sammenlignes med generne i punkt D.2.7.4 og at generne efter korsbåndslæsionen ligger på et niveau i mellem punkterne D.2.7.10 og D.2.7.11.

Det er endvidere vores vurdering, at de bestående slidforandringer i højre knæ begrunder et fradrag i méngraden. Vi har herved lagt vægt på, at der er beskrevet bruskforandringer i højre knæ, som efter en lægelig vurdering må tages som udtryk for den forud bestående slidgigt. Vi har herefter fastsat fradraget til skønsmæssigt 3-5 procent.

Ménet, som følge af ulykken den 23. marts 2010 isoleret set, er herefter fastsat til skønsmæssigt 5 procent".

Klageren har i mail af 19/3 2014 til selskabet anmodet om genoptagelse af sagen med henvisning til, at han har oplevet en væsentlig forværring af sine knægener siden første afgørelse. Han har i tilknytning hertil bl.a. fremsendt en erklæring fra egen læge med beskrivelse af forværringen. Lægen har i sin erklæring af 1/9 2013 bl.a. anført:

> "[Klageren] har siden sit uheld marts 2010 haft væsentlige ændringer af sin helbredstilstand, som har betydede markant ændringer af hans erhvervsmæssige situation.
>
> Siden uheldet har [klageren] været generet af daglige smerter. Hans hverdag har ændret sig markant og han kan ikke mere kan udføre normale hverdags opgaver som f.eks.:
> - påklædning,
> - gang på trapper
> - sidde på hug/knæ/ mv.
>
> [Klageren] har grundet uheldet ændret sin gang, så han nu har en haltene gang. Hans gangdistance er på mindre end 40 meter og han har udviklet betydelige problemer med sin balance, hvilket også vanskeliggør hans gang og hverdag.
>
> Det er ikke mere mulig for [klageren] at dyrke nogen form for fysisk motion, - ej heller cykling. Det er heller ikke muligt for [klageren] at bære mere end få kilo af gangen, hvilket besværliggør hverdagen meget.
>
> [Klageren] vurderes til at have fået betydelig nedsat funktions evne efter ulykken.
>
> [Klageren] har ydermere fået konstateret sukkersyge, type 2, hvilket kan være udløst pga. langvarig stress grundet patientens meget belastende situation efter ulykken.
>
> Samlet set har de sidste 2 år efter ulykken haft betydelig personlige, erhvervsmæssige og økonomiske konsekvenser for [klageren]".

Over for nævnet har klageren indsendt klage af 5/1 2015 med krav om, at selskabet anerkender en væsentlig forværring af helbredstilstanden og udbetaler yderligere erstatning. I klagen hedder det bl.a.:

> "23. marts 2010: Trafikulykke. Jeg kommer kørende på Scooter på cykelstien på ..., da en bil pludselig drejer ind foran mig på cykelstien. Jeg laver en undvigemanøvre - bremser - og bliver kastet hen over bilen. Flyveturen ender med, at jeg uheldigvis rammer en stander med en postkasse. Jeg rammer standeren præcis på ydersiden af mit højre knæ lige i knæleddet, hvorved mit knæ ødelægges totalt. En senere MR-scanning viser, at det eneste, der ikke er revet over, slået løst eller revnet, er det bageste korsbånd.
>
> 5. maj 2010: Skadevolders forsikringsselskab: Købstædernes Forsikring, nægter erstatningsansvar med en løgnagtig påstand om, at skadevolder slet ikke havde været inde på cykelstien med sin bil, men havde holdt pænt stille i højresvingsbanen på ulykkesstedet, og at jeg var faldet af mig selv...
>
> 12. maj 2010: Købstædernes Forsikring erkender erstatningsansvar, da jeg - efter et større detektivarbejde - fandt 3 uafhængige og troværdige vidner til ulykken, og havde præsenteret dem for forsikringsselskabet.

Herefter går en rum tid med genoptræning af begge mine knæ, undersøgelser, konsultationer, bevilling af handicapparkeringsskilt, osv. osv.

Efter et år fra ulykkestidspunktet vælger Købstædernes Forsikring - stik imod sædvane - at sende sagen til Arbejdsskadestyrelsen for en udtalelse. Det normale er, at et forsikringsselskab i en sådan sag sender et skema til den skadelidtes egen læge for udfyldelse, for derefter at udbetale erstatning for skaden.

Men de vælger altså Arbejdsskadestyrelsen vel vidende, at der her er en 'normal' sagsbehandlingstid på ikke under et år. Så skal der jo meget bekvemt - for forsikringsselskabet - ikke udbetales erstatning så længe...

… Kommunes Jobcenter vælger på et tidspunk at raskmelde mig uagtet protester fra min fysioterapeut i den kommunale genoptræningsenhed, hvor jeg går til genoptræning. Jeg får af vide, at jeg bare kan anke, men at anken ikke vil have opsættende virkning på fortsat udbetaling af sygedagpenge. Da jeg så beder om at komme i en arbejdsprøvning, bliver jeg mødt med spørgsmålet: 'Hvorfor det?'. Jeg forklarer, at jeg er blevet invalideret i en trafikulykke, og at arbejdsskadestyrelsen har bedt mig om dokumentation for min arbejdsevne og men. Min anmodning om arbejdsprøvning bliver afvist med den begrundelse, at 'hvis det har noget med erstatning at gøre, er det ikke noget kommunen vil blande sig i. Du kan i øvrigt bare lave noget, hvor du ikke skal bruge dine ben...'.

Jeg meddeler, ved personligt fremmøde i Arbejdsskadestyrelsen, dette til en sagsbehandler, som vantro og hovedrystende må tage dette til efterretning.

Resultatet udebliver da heller ikke, da Arbejdsskadestyrelsen kommer med sin udtalelse:

Erhvervsevnetab: 0 % og Méngrad: 5 %

og at udtalelsen er baseret på manglende dokumentation. Mit bevilgede handicapparkeringskort nævnes slet ikke, og er tilsyneladende blevet overset.

Udtalelsen fra Arbejdsskadestyrelsen gribes straks med kyshånd af Købstædernes Forsikring, som meddeler mig, at Arbejdsskadestyrelsens afgørelse - (ordet: udtalelse er nu af Købstædernes Forsikring forvandlet til ordet: afgørelse - er klar, og at min erstatning nu er fastsat, og at de betragter sagen som afsluttet, og derfor lukker den.

Min læge … går nu på pension, og jeg får tildelt en ny: …. Ved en af de første konsultationer spørger han ind til mit helbred, og jeg fortæller ham bl.a. om trafikulykken, forløbet efter denne, og hvad det har haft af konsekvenser for mig i bred forstand. Jeg nævner grebene i mit badeværelse ved badekarret og handicaptoiletsædet, som … Kommunes Hjælpemiddelcentral har opsat i min lejlighed for at jeg ikke igen skal falde i badeværelset, når jeg er i bad, og jeg fortæller ham om siddebrættet i badekarret og om klodserne, som min seng står på, og at disse er bevilget af … Sygehus Hjælpemiddelcentral. Jeg fortæller ham også, hvilke konsekvenser det har haft for min hjemmeboende datter på nu 15 år, bl.a. med, at hun nu står for støvsugning osv. i lejligheden.

Vi taler om de følgesygdomme af trafikulykken jeg har udviklet i form af stress, sukkersyge, smerter, forhøjet kolesterol, forhøjet blodtryk, væskeansamlinger i knæene, tab af muskelmasse og selvtillid.

På den baggrund udarbejder min læge en attest, som beskriver min tilstand efter trafikulykken. Denne attest præsenterer jeg for Arbejdsskadestyrelsen for at få genoptaget sagsbehandlingen af min sag. Ved mødet med en sagsbehandler i Arbejdsskadestyrelsen, hvor jeg viser attesten, bliver jeg fortalt, at Arbejdsskadestyrelsen sagtens kan genoptage sagsbehandlingen af min sag, da der er tale om væsentlige nye oplysninger. Et kort øjeblik bliver jeg glad og lettet, men får så af vide, at der er et gebyr på 9.000 kr. for at få genoptaget sagen - penge jeg ikke har, da jeg har været igennem en total social deroute, og nu er parkeret på bistandshjælp uden udsigt til at komme i arbejde.

Jeg solgte min gamle bil til skrot i september 2014, og mente nu, at jeg kunne spare ca. 500 kr. sammen om måneden for at spare sammen til gebyret i Arbejdsskadestyrelsen. Jeg kontaktede derfor Arbejdsskadestyrelsen på ny, for at høre om muligheden for at betale gebyret over nogle gange. Dette blev afvist, - alle pengene skal indbetales, før en ny sagsbehandling kan sættes i gang.

Og nu kommer der noget interessant: Sagsbehandleren, jeg talte med i Arbejdsskadestyrelsen, fortalte mig så, at forsikringsselskabet ikke havde nødig at rette sig efter en udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen, da det er en udtalelse, og ikke en afgørelse...

Så forstår jeg bedre, at Købstædernes Forsikring så stædigt og krampagtigt holder fast i første udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen med dens 5 % mén, og kalder den en afgørelse...

Inden for det sidste års tid er jeg tilfældigt kommet i kontakt med Advokat … (H), som, efter at have hørt min sag og set sagens akter på tidspunktet, har taget min sag ud fra princippet: 'No cure - no pay'.

[Advokaten] har derfor kontaktet de involverede forsikringsselskaber, for at få dem til at genoptage sagsbehandlingen, hvilket de ikke ser nogen grund til...

Dernæst har [advokaten] søgt fri proces for mig til en retssag, men det er i første omgang blevet afvist, da Civilstyrelsen mener, at sagen kan behandles af Ankenævnet for Forsikring".

Selskabet har i brev af 19/1 2015 til nævnet fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

"Problemstillingen:
I afgørelsen fra Arbejdsskadestyrelsen fremgår det, at [klageren] forud for uheldet havde problemer med begge knæ. Han har i det venstre haft problemer med slidgigt, og får i foråret 2010 indsat et kunstigt knæ. Men knæet skades ikke i uheldet, og vi må der konkludere, at alle gener fra dette knæ skyldes den forudbestående tilstand der var i knæet. Ikke ulykken.

Hvad angår det højre knæ, så var der forud for uheldet problemer med forudbestående slidgigt. Han er i 2001 opereret i det højre knæ, og i 2002 bliver han undersøgt på en sportsklinik, hvor man fastslår, at hans daværende gener skyldes slidgigt. I forbindelse med skaden og den efterfølgende operation, finder man, ud over den traumeudløste skade på kors- og ledbånd, også bruskskade på lårbensknoen og bruskforandringer mellem knæskallen og lårbensknoen. Disse bruskforandringer vurderer Arbejdsskadestyrelsen som værende et udtryk for den forudbestående slidgigt, og de fratrækker en del af gene-

billedet i deres fastsættelse af det varige mén i 2012. De mener, at den forværring der sker ved uheldet svarer til skønsmæssigt 5 %.

Vi har tidligere udbetalt et forskud svarende til 8 % i men, da vi på daværende tidspunkt ikke var klar over omfanget af de forudbestående slidgigtsproblemer. Der er derfor udbetale mere, end hvad det varige mén senere vurderes til.

I de nye journaler vi modtager fra advokaten, nævnes der ikke meget om gener fra netop det højre knæ. Der er andre problematikker, som lægen nævner i sin skrivelse fra 1. september 2013. Bl.a. at [klageren] efter uheldet har fået konstateret type 2 diabetes. Han nævner også i sin klage til jer, at han ud over diabetes også lider af stress, forhøjet kolesterol og forhøjet blodtryk og tab af muskelmasse og selvtillid.

Hvis vi forholder os til den konkrete skade, som blev konstateret og behandlet efter ulykken, så er det en skade på korsbånd og ledbånd. Denne skade mener vi ikke kan være årsagen til de andre nævnte problemer. Og det fremgår ikke af de lægelige notater, at der skulle være sket en væsentlig forværring af generne fra det højre knæ.

Vi kan derfor ikke se, at der er en dokumenteret forværring af følgerne efter ulykken i 2010, hvor det var det højre knæ der kom til skade. Der er derimod sket en forværring af [klagerens] generelle helbredstilstand, som ikke kan relateres til ulykkestilfældet. Vi har i sin tid vurderet de varige følger efter uheldet til 8 %, da vi ikke har været klar over omfanget af den forudbestående slidgigt. Senere vurderer Arbejdsskadestyrelsen, at de direkte følger efter ulykken, svarer til 5 % i varigt men.

Vi mener ikke, at der på baggrund af oplysningerne i sagen er grundlag for en genoptagelse eller revurdering af det varige men, og vi fastholder derfor vores afgørelse".

Af forsikringsbetingelserne fremgår det bl.a.:

"**11. Forelæggelse for Arbejdsskadestyrelsen**
A Både forsikrede og Topdanmark kan forlange spørgsmålet om méngradens størrelse forelagt for Arbejdsskadestyrelsen ved uenighed om den af Topdanmark fastsatte méngrad.
B Arbejdsskadestyrelsens afgørelse, der er en voldgiftsafgørelse, er bindende for begge parter.

…
13. Hvilke skader er dækket
A Direkte følger af ulykkestilfælde.
Ved ulykkestilfælde forstås legemsbeskadigelse, som rammer den forsikrede ufrivilligt gennem pludselig udefra kommende hændelse.

…
14. Hvilke skader er ikke dækket
…
B Enhver sygdom og udløsning af latente sygdomsanlæg, selv om sygdommen er opstået eller forværret ved et ulykkestilfælde, såvel som ulykkestilfælde, der skyldes sygdom og forværring af følgerne af ulykkestilfælde, der skyldes en tilstedeværende eller tilfældigt tilstødende sygdom.

…

15, Hvordan erstattes skaderne
A Erstatningen afhænger af forsikringens omfang og summer (se policen), og fastsættes på grundlag af den gældende forsikringssum på ulykkestidspunktet, jf. nedenstående punkter.

…
C Erstatning ved invaliditet
(Godtgørelse for varigt mén)
1. Invaliditetserstatningen udgør lige så mange procent af forsikringssummen ved invaliditet, som méngraden er fastsat til.
2. Méngraden fastsættes efter reglerne i Lov om sikring mod følger af arbejdsskade paragraf 33, stk. 1 og 2 om godtgørelse for varigt mén.
Erstatningen udbetales, hvis skaden har medført, at forsikrede har fået et varigt mén på 5 % eller derover.
Méngraden fastsættes på grundlag af ulykkestilfældets medicinske art og omfang og under hensyn til de af ulykkestilfældet forvoldte ulemper i forsikredes personlige livsførelse.
Der tages således ikke hensyn til en eventuel nedsættelse af erhvervsevnen, forsikredes specielle erhverv, eller andre individuelle forhold.
3. Der betales ikke erstatning for invaliditet, der bestod før ulykkestilfældet. En bestående invaliditet kan derfor ikke bevirke, at méngraden fastsættes højere, end hvis en sådan invaliditet ikke havde været til stede".

Nævnet udtaler:
Klageren anmeldte den 10/5 2010, at han den 23/3 2010 var kommet til skade, da en bil var kørt ind foran hans knallert. Ved ulykken havde han beskadiget ledbånd og menisk i sit højre knæ.

Selskabet har anerkendt hændelsen som et ulykkestilfælde og har udbetalt erstatning svarende til en méngrad på 8 %. Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse med henvisning til udtalelsen af 23/2 2012 fra Arbejdsskadestyrelsen, hvor méngraden blev fastsat til 5 %. Selskabet har endvidere bemærket, at forsikringen kun dækker de direkte følger af et ulykkestilfælde. For så vidt angår klagerens anmodning om genoptagelse henviser selskabet til, at klageren ikke har dokumenteret, at der er sket en væsentlig forværring af følgerne efter ulykkestilfældet den 23/3 2010.

Efter en gennemgang af sagen, herunder udtalelsen af 23/2 2012 fra Arbejdsskadestyrelsen, finder nævnet at måtte lægge til grund, at klagerens knægener til dels skyldes forudbestående slidgigt, og at det anmeldte ulykkestilfælde således ikke i sig selv har

medført et varigt mén, der berettiger klageren til erstatning ud over, hvad han allerede har modtaget fra selskabet.

Nævnet finder endvidere at måtte give selskabet medhold i, at det ikke findes dokumenteret af klageren, at der er indtrådt en væsentlig forværring af følgerne efter ulykken efter Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 23/2 2012. Nævnet finder herefter ikke grundlag for at kritisere selskabets afgørelse.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand